MALTA

TRIBUNAL GHAL TALBIET ZGHAR

GUDIKATUR DR.
GRAZIO MERCIECA

Seduta tat-28 ta' Dicembru, 2004

Talba Numru. 109/2003

Carmel Bajada

vs

Michael u Mary Rose konjugi Mercieca

It-Tribunal;

Ra l-avviz tat-talba li jghid hekk:

"Peress illi l-konvenuti ghandhom ihallsu lill-attur is-somma ta' disa' mija u tmienja u ghoxrin lira Maltin u erbgha u sebghin centezmu (Lm928.74) dovuti lilu bhala hlas ta' xoghol ta' brix u materjal uzat, -
u b'digriet tat-18 ta' Novembru 2003 gie mizjued dan il-kliem: "xoghol ta' tikhil u tqeghid ta' madum" - fil-fond numru hamsa (5) NB Triq Dun Pawl Micallef, Victoria, Ghawdex, liema xoghol sar mill-attur u haddiema tieghu fuq inkarigu taghkom.

Il-konvenuti ghandhom jigu kkundannati jhallsu ukoll l-imghaxijiet fuq dan l-ammont, l-ispejjes ta' l-ittra interpellatorja mibghuta fit-tmienja u ghoxrin (28) ta' Lulju 2003 u l-ispejjes ta' din il-procedura."

Ra r-risposta u l-kontrotalba:

"Nota ta' l-Eccezzjonijiet tal-konvenuti:

jeccepixxu bil-qima:-

1. Illi l-ammont hekk kif dovut mill-attur mhuwiex dovut stante illi l-imsemmi xoghol ma sarx skond l-arti u s-sengha u di fatti l-istess xoghol imsemmi fit-talba kellu jerga' jsir mill-gdid minn persuni ohrajn;

2. Illi minghajr pregudizzju ghas-suespost, l-ammont kif pretiz ghax-xogholijiet imsemmija huwa wiehed esagerat u ma jirrizultax dovut lanqas mill-invoices ipprezentati mill-attur;

3. Illi di piu' l-prezzijiet mitluba ghall-materjal supplit huma skorretti kif ukoll qed jintalab darbtejn il-hlas tal-VAT fuq il-prezz ta' tali materjal;

4. Salvi eccezzjonijiet ulterjuri fid-dritt u fil-fatt.

Bl-ispejjes."

"Peress illi Carmel Bajada u haddiema tieghu kkawzaw dannu lill-konjugi Mercieca fl-ammont ta' LM590.00 tort ta' xoghol hazin liema xoghol kien jikkonsisti fi tqeghid ta' madum u xoghol iehor fil-fond imsemmi u mhux skond l-arti u s-sengha u li minhabba f'hekk il-konjugi Mercieca ser jinkorru dawn l-ispejjes addizzjonali.

Ghid ghaliex inti Carmel Bajada m'ghandekx tkun ikkundannat thallas dan l-ammont kif ukoll l-ispejejs ta' l-ittra nterpellatorja ta' 18 t'Awwissu 2003 u l-ispejjes ta' din il-procedura.

Bl-ingunzjoni ghas-subizzjoni li minn issa inti ngunt ghaliha."

Sema' l-provi u ra r-rapport tal-perit tekniku;

Ikkunsidra:

L-attur qieghed jitlob hlas ghal xoghol lilu moghti b'appalt. Il-konvenuti jirrezistu din it-talba billi jeccepixxu li x-xoghol ma sarx skond is-sengha u l-arti u wkoll jintavolaw kontrotalba ghad-danni minnhom subiti biex jigi rimpjazzat ix-xoghol hekk esegwit hazin.

Il-ligi taghna dwar l-appalt (Kodici Civili Artikoli 1633 sa 1643) hija siekta dwar il-grad ta' diligenza li jrid jadopera l-artigjan fl-ezekuzzjoni tax-xoghol tieghu. Ghalhekk japplikaw il-principji generali tal-ligi dwar l-obbligazzjonijiet.

Biex debitur ta' obbligazzjoni jista' jinzamm responsabbli ghan-nuqqas ta' adempjenza, huwa jrid ikun naqas li jesegwiha volontarjament jew b'nuqqas ta' diligenza. Skond Artiklu 1132 tal-Kodici Civili, il-grad ta' diligenza mehtieg fl-ezekuzzjoni ta' obbligazzjoni huwa dak tal-bonus paterfamilias u ghalhekk anke l-artigjan huwa responsabbli mhux biss ghal culpa lata imma wkoll ghall-culpa laevis. Il-Qorti tal-Kummerc, in re R Cutajar pro et noe vs G Portughes noe (24.1.1951 – XXXV.iii.528) stabbiliet li *Issa, l-artefici ghandu jiggarantixxi l-bonta tax-xoghol tieghu u hu responsabbli sa anke tal-kolpa ljevi.* Konness mal-kuncett ta' diligenza huwa dak tal-perizja u in konformita mal-principji generali tal-ligi il-grad ta' perizja mehtieg ghandu jkun dak normali. Fi kliem iehor, l-artiggjan ghandu jadopera dak il-livell ta' expertise and technical knowledge li artiggjan ordinarju jkun mistenni li juza fic-cirkostanzi partikolari tax-xoghol li jkun qieghed jaghmel.

Ir-responsabiltajiet tal-artiggjan gew elenkati fis-sentenza ***S De Carlo pro et noe vs E Cumbo et*** fejn il-Qorti tal-Appell (06.02.1956 – XL.i.485) stabbiliet li:

1. l-artiggjan irid jaghti garanzija kontra d-difetti ghax-xoghol li jaghmel
2. huwa responsabbli anke ghal culpa laevis
3. il-fatt li huwa jkun ghamel ix-xoghol taht id-direzzjoni tal-appaltant ma jezonerahx mir-responsabilta' ghax-xoghol li jaghmel
4. jekk id-difett fix-xoghol huwa minhabba materjal difettuz, l-artiggjan huwa responsabbli jekk qabel beda x-xoghol kien jaf jew messu kien jaf li kien hemm dan id-difett fil-materjal

Ix-xoghol li gie nkarigat jaghmel l-attur f'din il-kawza kien jikkonsisti fi brix tal-hitan interni tad-dar tal-konvenuti, u tqeghid tal-madum. Jirrizulta mill-provi li kemm il-brix kif ukoll it-tqeghid tal-madum ma sarx skond is-sengha u l-arti, tant li fil-maggor parti tieghu kellu jsir mill-gdid minn terzi. Ghar-rigward tat-tqieghdin tal-madum hemm ukoll ir-rapport tal-perit tekniku.

Il- konvenuti jikkontestaw xi affarijiet minimi fil-kont tal-attur, bhall-fatt li zamm VAT fuq VAT fuq l-oggetti minnu mixtrija, izda dawn huma parti negligibbli mill-kont. Jikkontestaw ukoll ir-rati tas-sieghat tax-xoghol, izda billi ma sar l-ebda ftehim bil-miktub, it-Tribunal ma jistax jaghti affidament lill-verzjoni tal-konvenuti iktar milli jaghti affidament lill-kont tal-attur.

Min-naha l-ohra, l-attur l-anqas ma gieb provi biex jikkontradici l-quantum tad-danni sofferti mill-konvenuti kawza tax-xoghol esegwit hazin.

Ghaldaqstant, it-Tribunal jaqta' u jiddeciedi, fl-assenza ta' konteggi ddettaljati dwar ix-xoghol li sar tajjeb u x-xoghol li sar hazin, u bl-applikazzjoni tal-ekwita', billi jilqa' t-talba tal-attur ghall-hlas ta' LM928.74 filwaqt li jilqa' wkoll il-kontro-talba fis-somma ta' LM590, u ghalhekk bl-applikazzjoni tal-kompensazzjoni gudizzjarja, jikkundanna lill-konvenuti jhallsu lill-attur is-somma ta' LM338.74 bhala hlas tax-xoghol minnu esegwit tajjeb, bl-imghax legali jiddekorri mid-data ta' din id-decizjoni sad-data tal-hlas effettiv; spejjez tal-kawza jinqasmu zewg terzi ghall-attur u terz ghall-konvenuti.

< Sentenza Finali >

---------------------------------TMIEM---------------------------------